

Ս. ԳՐԱԿԱՆ

Ծ Ն ՈՒ Ն Դ Տ Ե Ա Ռ Ն

Այդ տարին Հրէաստանի ձմեռը մեղմ անցաւ: Տէրը անշնամվերջին իր արաբածինբու բարիքին համար զրկած էր իր բարերար անձրեւը հողերուն ծոցը պառկող հունտերուն ու սերմերուն, ու հիմա բարի արեւ մը, խախտնամութեան աչքին պէս, իր գաղշը հառաքյալներով, լոյս ու բարիք կը բաշխէր ամենուրեք:

Ձմեռնամուտէն քիչ ետք, Հռոմէական հայրապետական մեծագորգ գահակալը՝ Օգոստոս, խոհուն վարչապէս ու քանակով քաշուած գիծերու մարդ, հրաման հրաձակէր ընդհանուր մարդկանմարի: Ընդարձակածաւալ իր տէրաւթեան սահմաններուն մէջ բնակող և համադոյքի գրեթէ բոլոր ցեղերէն բաղկացած մարդերը — արու թէ էգ — պէտք է որ անձամբ ներկայանային իրենց պատկանած ազգատոհմի կեդրոնական քաղաքը և հոն արձանագրուէին իբրեւ օրինակով քաղաքացիները աշխարհաստան տէրութեան:

Մարիամ իր խօսեցեալին հետ կը բաժնէր տաժանքը Գալիլիայէն Յուդայաստանի սիրտը երկարող խնւդիէն կատարուած երկարատեւ ճամբորդութեան: Իր արգանդին մէջ սաղմուտորուած ու մօտ օրէն իր աչքերը աշխարհի լոյսին թանալու պատրաստուող առատութեային երախան կը բազմապատկէր խոնջէնքը վտիտ՝ իր սրունգներուն: Երկուքն ալ

Դաւթի ցեղէն, որ ընտրեալագոյնը կը համարուէր իսրայէլի որդիներուն կողմէ, կ'աղղուէին դէպի Բեթղեէմ, Քաղաքը Դաւթին, որուն սարահարթներուն ու լեռնաշխարհներուն իր հորը հօտերը արածեր էր դարեր առաջ Սաղմոսներգու մեծ թագաւորն ու Ճնստուածահայրն մարգարէն:

Երեք գիշեր, ճամբորդին, ժողովուրդական բերաններու նման բացուած քաղաքները իջևանը եղան երանելի աւալին: Բախտակից համաքաղաքացիներ նոյն վայրը ընտրած էին գիշերելու:

Մօտալուռ մայրութեան սարսուռը վտարկած էր բոլոր բլիշինները Մարիամի էութեան: Գուշի ու հանգիստի պահներուն՝ քաղցր կրկներեոյթի մը պէս իր մօտժուծի հորիզոնին վրայ կը բացիփռուէր քաղաքը, իր Միածինէն իրեն գալիք բոլոր փառքին — որուն համար անվերջ սերունդներ ետանի պիտի կարդային իրեն աւալիշտին հակադիր հասանքներով: Կիսախուփ իր աչքերուն առջևէն չէր հեռանար տեսիլքը աւետարներ հրեշտակին: Եր հիմնական յեղաշրջում մը բերած էր իր կեանքին մէջ, փոխելով անոր հունը: Մեղքերէն ազատագրուած իր հոգին կը յորդէր սահային պայծառութեամբ ու մօքքութեամբը ամպաղերը հորիզոնին:

Երբ Յովսէփ և Մարիամ յոգնանալաւ ու մօտեցաւ հասան Բեթղեէմ, քաղաքը խճողուած դատն անօրինակ ու խախտաբղէտ քաղաքութեամբ: Հոն էին, երկրի բոլոր գաւառներէն մէկակողուած, մեծատունն ու շինականը, խառակքոն Փարիսեցիին ու կոկոզավիդ Սաղուկեցիին, հէլլէնն ու հեթանոսը Ամէնքն ալ ահապարտ էին, մանաւանդ կրօնամոլ դասակարգը հրէից, ժողովուրդ շարաթափերէն իրենց ընտանեկան յարկէն և սինակոզէն հեռու չմնալու մտաւախութեամբ:

Յրէնսկալ ամուրի ի դուր թակելէ ետք դռները քաղաքի թիւով սահմանափակ իջևաններուն և ապառիչ թափառումներէ յետոյ, ազատասան դաւաճաղաքին արեւելակողմէ Կաթուղ ցած ու խոնաւ ալիքի մը մէջ, որ կը ծառայէր նոյն ժամանակ իբրեւ մուր կենդանեաց, Հոն էին դառն ու ուրիշ, նորթն ու քուրակը պարտն ու շորին, որոնց արիւնքած նալուածքներէ

Կեցած Նոր Տարուան սեմին, սրտաւ փինս կը շնորհաւորեմ ձեզ ու կը մաղթեմ բոլորիդ նըշանիկ և բեղուն տարի մը: Երկունս նստուածահանոյ արարքներով ու քրիստոնէական լուսնաւորութեամբ ինչպիսի, ապրիք խաղաղ ու յարատեւէք ձեր քրիստոնէական պարտականութիւններուն մէջ: Ամէն:

Ինչպէս թուի ձեր համար: Ս. Գրական

քնադողորէն ուղղուեցան եկեղեցիներուն։ Անոնց մէջ շատ աւելի գորով ու բարուաթիւն կար, քան նայուածքին, մէջը խեղ աղամորդիներուն։ Անա թէ ինչու խոնարհագոյն այդ վայրը ընարած էր Աստուած, ըլլալու համար ծննդավայրը իր Միածին Որդիին։

Բարի էին նմանապէս տէրերն ու խնամատարները կենդանիներուն, որոնք իրենց նկարագրի այդ գիծը ժառանգած կը թռչէին ըլլալ խոնարհ այդ անբաններէն, անոնց հետ ընտկակցութեան ի հետեանք, հեռու՝ մարդերու խմբաւորումներէն և մեզանայութիւններէն։

Այսի գիշեր, օրուան վախճանին և շաջորդի սկզբնակէտին, Մարիամ կը մայրանար։ Կտրեւ երկունքը կը յանգէր աշխարհի և մարդուն ստեղծումէն ի վեր պատահած մեծագոյն և ամենէն ուրախալի գէպէին, մինչ մայրացած կոյսը կ'ապրէր զերագոյն երանութիւնը, երբեքից տրուած մարդ արարածի։ Երկնքի հրեշտակները այդ գիշեր Աստուծոյ և մարդերու հաշտութեան քաղցր աւետիսը կը բերէին աշխարհին, մինչ աստղերը աւելի պայծառ ցուրճանուումով իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին Երկնքի ցնծութեան։

Գիշ անդին, բլրակալին, իրենց մտկադած հօտերուն զուպանութիւնը ընող հովիւներ, ընդստա արթնցած հրեշտակներու ցնծերգէն և երկնքի անօրինակ շառագունումէն, կը փութան զերերջանիկ ամօղին մօտ, երկրպագուն և արածիներին։ Պարզ իրենց կենցաղին նման պարզամիտ ու պարզասրտ այդ մարդերը թէն գրեթէ ոչինչ կը հասկնային իրենց շուրջի անցու-դարձերէն, բայց քնադաբար կը զգային թէ հանգիստառեւ կ'ըլլային արտակարգ ու արտասովոր պատահարներու, կատարուած Տիրոջ ուղղակի՝ միշտմտութեամբ։ Պատահարներ՝ որոնք պիտի յեղաշրջէին ճակատագիրը աշխարհին, փակելով դռնաշրջան մը մարդկային պատմութեան մէջ, գերութեան և քայքայումի դարաւրջանը, քանալու համար նոր գաբարըրջան մը, շարիքի խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւնն հրեշտակային աւետիսովը արուած մարդերուն։

Յաջորդ առաւօտ, Արեւելքէն եկած երեք մոգեր, նուէրներով ծանրաբեռն, ափ կ'առնէին ցածիկ մօտքը քարայրին։ Անտեսիլ ու կաշմբուռն, ըմպած էին անոնք իմաստութիւնը դարերուն։ Աստուծոյ մօտին ունեցած իրենց շփոթ ու տարածալի գաղափարին՝ ի հեռուէս, երկնքի և հողիով ծնրադրեցին անոնք խանձարուրի մէջ փաթթուած մասնակցեալ արքայի օտարին մօտ, մատուցանելով իրենց սոսկին, կնդրուկը և զմուտը։

Մարիամ աղչահար այս բոլորէն, չէր կրնար իր մտածումը կեդրոնացնել որոշ կէտի մը շուրջ։ Իր շփոթմանքին յատկը չէր կազմեր սոսկայն վախը։

Ըսուած է թէ փառքը շուքի մը պէտք է հետեի պարաքին, աշխնքն պարտականութեան։ Մայրացեալ կոյսը չէր անշուշտ մեղկ ու ապիրատ մարդաց որդիներէն, որոնք պարտագրեւ ըլլալու օրոքն կ'ամուսնորապէս կը հրամարին փառքի պատկէն։ Ոչ ալ կրնար պատկանիլ դատակարգին փառքի մարացկաններու, որոնք փառաւորութեամբ համար միայն կը յոմարին ստանձնել բեռը պարտքերու։ Ունէր անլրիւ իրտակցութիւնը գերացանց իր դերին ու գիտէր թէ Տէրը ընտրած էր իր ակար անըն իրեւ միջոց մարդկային ցեղի փրկագործութեան իր մեծ ծրագրին։

Օրեր յետոյ, հողով չէն ու մարմնով կաղզուրուած, բաղունկներուն մէջ գորովագին սեղմած Տիրոջ հանգէլ պ բոլորանուէր իր սիրոյն արգասիքը եղող պատուը իր որովայնին, Տիրամայրը, Յովսէփի հետ միտոն, հրաժեշտ կու տար եղական այդ ծնունդին հանդիսատես խոնաւ մօտերին ու իր բանաւոր ու անբան աջեղուններուն, ուղղուելու համար Երուսաղէմ, ուր պիտի իջնանէր ազգականի մը մօտ։

Մինչև որ հասնէր երախային Աստուծոյ Տաճար ընծայելու օրը, համառօտ Մովսէսական Օրէնքին, որմէ ետք միայն անզուգական ամօղը պիտի վերագառնար Նազարէթի իր անշուք բնակավայրը։

Երկնքի պարտին՝ բարի արեւ մը կը մպտէր Արեւարութեան Արեւալանին։

(Շար.՝ 6)

Գ.